

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag	Sagsnummer	Kontor	
1	2020-10527	MNS	5. marts 2020

SKRIFTLIG FORELÆGGELSE

Ekstraordinært rådsmøde (udenrigsanliggender) den 6. marts 2020

Dagsordenen for det ekstraordinære rådsmøde (udenrigsanliggender) den 6. marts 2020 omfatter et punkt: *Syrien/Tyrkiet*. Punktet ventes at berøre situationen i Syrien, herunder den humanitære situation og Tyrkiets nyligt annoncerede militæroperation. Punktet ventes også at berøre den aktuelle situation ved EU's ydre grænser, der er tæt knyttet til drøftelsen på det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender) onsdag den 4. marts 2020, der omhandler konkrete tiltag for at hjælpe Grækenland og andre frontlinjestater ift. migrationspresset.

Punktet forelægges hermed Folketingets Europaudvalg til orientering. Der henvises i øvrigt til det vedlagte samlenotat.

Dagsordenspunkt 1: Syrien/Tyrkiet

På rådsmødet (udenrigsanliggender) vil udviklingen i Syrien, herunder den humanitære situation, og i Tyrkiet, herunder Tyrkiets åbning af grænserne og migrationspresset ved Grækenlands og Bulgariens grænser, blive drøftet. En EU-udtalelse om situationen forhandles frem mod mødet.

Situationen i Syrien

Fokus for den del af drøftelsen, der handler om situationen i Syrien, ventes at være på status i Idlib-provinsen. Drøftelsen ventes at omhandle den væsentligt forværrede humanitære situation efter at regimet, støttet af Rusland, indledte en ny landoffensiv i og omkring provinsen medio december 2019. Der ventes også fokus på efterfølgende markante sammenstød mellem regimet og Tyrkiet, og Tyrkiets annoncering den 1. marts af en ny militær operation under navnet *Operation Spring Shield* (OSS). Annonceringen fulgte det syriske regimes angreb på en tyrkisk militærkonvoj den 27. februar, som iflg. Tyrkiet medførte 33 tyrkiske dødsfald.

Siden medio december har regimet indtaget hele den østlige del af området. Regimet er dertil de seneste uger begyndt at rykke frem i den sydvestlige del af provinsen. Iflg. FN er næsten 1 mio. civile drevet på flugt siden starten af december. FN vurderer, at mere end 3 mio. mennesker har behov for humanitær bistand. En stor del af provinsens befolkning er allerede fordrevet fra andre dele af landet. Civildbefolkningen har p.t. primært mulighed for at søge ind i stadigt mindre lommer af relativ sikkerhed i Idlib, bl.a. i det nordvestlige område op mod den tyrkiske grænse. Der er dog også mulighed for at søge nordøst på langs grænsen til tyrkiskkontrollerede områder i den nordligste del af Aleppo-provinsen – godt en tredjedel af de fordrevne har benyttet sig af denne mulighed. FN meddelte i sidste uge, at man ikke kan imødekomme de humanitære behov med den nuværende finansiering og kapacitet. Udviklingsministeren annoncerede i sidste uge et dansk bidrag til den humanitære respons på 55 mio. kr., hvoraf 35 mio. kr. gives til FN's humanitære fond, og 20 mio. kr. til International Røde Kors.

Tyrkiet har med stigende bekymring set på risikoen for yderligere regimerefremrykninger, som ville øge det allerede store flygtningepres på grænsen fra Syrien til Tyrkiet. Trods det tiltagende pres er grænsen fortsat lukket for flygtninge, men to grænseovergange er dog åbne for levering af humanitær bistand ind i Syrien.

Der ventes generel enighed ved rådsmødet om at udtrykke bekymring over den humanitære situation i Idlib, og om, at EU skal øge sit humanitære bidrag til at afhjælpe den. Dertil forventes opfordringer til deeskalering og våbenhvile; understregning af regimets og Ruslands særlige ansvar herfor; opfordring til de syriske parter – særligt det syriske regime – om at engagere sig i de FN-faciliterede politiske forhandlinger, der er den eneste vej til en bæredygtig afslutning på konflikten.

Tyrkiet / migrationspres på EU's ydre grænser

Fokus for den del af drøftelsen, der handler om situationen i Tyrkiet, ventes at være på Præsident Erdogans udmelding den 29. februar om, at Tyrkiet har åbnet grænserne til EU. På baggrund af situationen har Grækenland bedt om det ekstraordinære rådmøde, hvilket den danske regering har støttet op om. Situationen har medført et fornyet pres af migranter og flygtninge på grænseovergangene til Grækenland, men indtil videre har græsk politi og grænsevagter sikret, at kun få er kommet ind i Grækenland. Ifølge tal fra Frontex den 4. marts 2020 har 2076 personer krydset grænsen fra Tyrkiet til Grækenland, heraf 282 personer via den tyrkisk/græske landegrænse og 1794 personer via søvejen. Ifølge Frontex kommer langt de fleste fra Istanbul og omegn, og kun relativt få fra den østlige del af Tyrkiet. Der ses således umiddelbart ingen direkte sammenhæng med situationen i Idlib, hvor hundredetusinder af mennesker er samlet på den syriske side af en fortsat lukket grænse mod Tyrkiet, jf. ovenfor. Motivet for Erdogans beslutning kan derfor ikke tilskrives en

stigning i antallet af flygtninge i Tyrkiet. Udmeldingen vurderes politisk at være tæt forbundet med de aktuelle kampe i Idlib i Syrien, hvor præsident Erdogan ikke mener, at EU bakker tilstrækkeligt op om Tyrkiet.

Situationen ved grænsen til Bulgarien vurderes fortsat rolig, omend flere mindre grupper har forsøgt at krydse grænsen, men er blevet stoppet.

Der forventes klar EU enighed om, at EU arbejder for at fastholde EU-Tyrkiet aftalen, og en klar understregning af, at Tyrkiet skal leve op til forpligtelserne i aftalen. Det er vigtigt at understrege, at det ikke er acceptabelt, at Tyrkiet bruger flygtninge som politisk pressionsmiddel. Det bør gøres helt klart, at Tyrkiet skal overholde aftalen fra 2016. EU bør samtidig udtrykke forståelse for, at Tyrkiet med omkring 3,9 mio. syriske flygtninge i landet samt et stærkt pres for yderligere flygtningestrømme fra Idlib er stærkt udfordret, og tilkendegive villighed til at drøfte, hvordan flygtningene bedst kan støttes fremover. Det er regeringens holdning, at EU's medlemslande klart og entydigt bør imødekomme den græske regerings ønske om yderligere bidrag til beskyttelsen af EU's ydre grænse mod Tyrkiet. Fra dansk side har regeringen derfor besluttet at øge vores bidrag til overvågningen af EU's ydre grænse med flybidrag til EU's grænseagentur Frontex samt med personale fra politiet. Bidraget supplerer allerede planlagte danske bidrag til Frontex.

Jeppe Kofod

Dagsordenspunktet hører under Udenrigsministeriets ressort.